

GPF-DOUZ.5132.14.2021
2021.221910.ŁUKO

Warszawa, dnia 26.07.2021 r.

Stowarzyszenie**Decyzja nr 7/2021****Prezesa****Narodowego Funduszu Zdrowia**

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2021 poz. 162), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku Stowarzyszenia o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu,

uznaje za prawidłowe stanowisko zawarte we wniosku z dnia 28 kwietnia 2021 r. złożonym przez Stowarzyszenie w zakresie braku podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członków komisji kwalifikacyjnych, ustanowionych aktem powołania wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którzy przeprowadzają jako egzaminatorzy czynności egzaminacyjne i nie są w stowarzyszeniu zatrudnieni na jakąkolwiek umowę.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 28 kwietnia 2021 r. przedsiębiorca Stowarzyszenie, zwane dalej „Przedsiębiorcą”, zwrócił się do Narodowego Funduszu Zdrowia (data wpływu do Śląskiego OW NFZ: 5 maja 2021 r.) o interpretację przepisów w kwestii podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu członków komisji kwalifikacyjnych, ustanowionych aktem powołania wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Wniosek Przedsiębiorcy został przekazany do Prezesa Narodowego

Funduszu Zdrowia w dniu 13 maja 2021 r. Do wniosku załączona została decyzja interpretacyjna wydana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Pismem z dnia 11 czerwca 2021 r. znak: GPF-DOUZ.5132.14.2021 2021.171175.ŁUKO Przedsiębiorca został wezwany do uzupełnienia braku formalnego w postaci uiszczenia opłaty od wniosku. Pismem z dnia 28 czerwca Przedsiębiorca poinformował o zmianie adresu do doręczeń w okresie lipiec-wrzesień, jak również załączył dowód uiszczenia opłaty od wniosku.

We wniosku o wydanie interpretacji Przedsiębiorca wskazał, że w związku z informacją, jakiej w oparciu o art. 66 k.p.a. udzielił Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie, podczas rozpoznawania wniosku o wydanie interpretacji obowiązujących przepisów ubezpieczeniowych, wnosi o wydanie pisemnej interpretacji przepisów w sprawie indywidualnej z zakresu obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, tj. udzielenie odpowiedzi, czy prawidłowe jest stanowisko Przedsiębiorcy zgodnie z którym Przedsiębiorca nie ma obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne w odniesieniu do ustanowionych aktem powołania, wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, członków działających w stowarzyszeniu komisji kwalifikacyjnych, którzy w myśl rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w związku z art. 54 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 – Prawo energetyczne – przeprowadzają jako egzaminatorzy (członkowie komisji kwalifikacyjnych) czynności egzaminacyjne i nie są w stowarzyszeniu tym zatrudnieni na jakąkolwiek umowę. Przedsiębiorca zaznaczył, że członkowie komisji kwalifikacyjnych powoływani są wyłącznie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i wykonują zadania zleczone z zakresu administracji publicznej przeprowadzając egzaminy osób chcących uzyskać uprawnienia do zajmowania się eksploatacją i dozorem urządzeń, instalacji i sieci energetycznych.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że jest stowarzyszeniem w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i działa jako podmiot posiadający zdolność prawną. Przedsiębiorca wykonuje zadania powierzone z zakresu administracji publicznej poprzez powołane przez Urząd Regulacji Energetyki i działające przy Przedsiębiorcy komisje kwalifikacyjne przeprowadzające egzaminy osób chcących uzyskać uprawnienia do zajmowania się eksploatacją i dozorem urządzeń, instalacji i sieci energetycznych. Wskazane komisje kwalifikacyjne mogą działać wyłącznie przy niektórych stowarzyszeniach (np. przy Przedsiębiorcy) zajmujących się szeroko pojętą działalnością w dziedzinie energetyki. Komisje powołane przez URE, działające przy Przedsiębiorcy, wykonują zadania zleczone z zakresu administracji publicznej powierzone im na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Powołanie samej komisji jak również jej członków, dokonywane jest wyłącznie przez organ administracji państwowej – Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, co

określone zostało również przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Członkowie Komisji nie są ani członkami ani pracownikami stowarzyszenia w rozumieniu ustawy Kodeks pracy. Nie są oni także stronami umów cywilnoprawnych w rozumieniu ustawy Kodeks cywilny. Członkowie komisji egzaminacyjnej wykonują czynności jedynie na podstawie aktu powołania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Stawka wynagrodzenia jest na podstawie uchwały Zarządu Oddziału Stowarzyszenia, tj. według ilości przeegzaminowanych osób i stawek przyjętych w uchwale, przy czym opłata pobierana za każdą osobę egzaminowaną ustalana jest wyłącznie przepisami obowiązującego prawa i nie ma realnej wartości ekonomicznej odzwierciedlającej rzeczywisty walor ekonomiczny uprawnienia nabywanego przez osobę egzaminowaną. Wobec tego nie można w tym przypadku opłaty egzaminacyjnej, ustanawianej przez Urząd Regulacji Energetyki uważać za „cenę” w znaczeniu, jakie pojęciu nadają nauki ekonomiczne. Jest to raczej opłata administracyjna. Charakter czynności wykonywanych przez członków komisji sprowadza się do działań czysto administracyjnych w postaci przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych. W roku 2020 w orzecznictwie najpierw organów krajowej administracji skarbowej pojawiło się szereg interpretacji prawa podatkowego (m.in. decyzja z dnia 17 lipca 2019 r. wydana przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, 0114-KDIP3-2.4011.291.2019.2.LS), w których dokonały wykładni przepisów prawa podatkowego, ustalając, że nie odprowadza się podatku dochodowego z tytułu czynności wykonywanych przez członków komisji kwalifikacyjnych, którzy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w związku z art. 54 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne – przeprowadzają jako egzaminatorzy (członkowie komisji egzaminacyjnej) czynności egzaminacyjne na podstawie aktu powołania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. W sprawie obowiązku odprowadzania składek ZUS wypowiedział się również Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wydając interpretację o braku obowiązku odprowadzania składek ZUS w odniesieniu do członków ww. komisji kwalifikacyjnych. Powyższe interpretacje (odnoszące się co prawda do prawa podatkowego i prawa ubezpieczeniowego) pod znakiem zapytania stawiają również wymóg odprowadzania obowiązkowych składek zdrowotnych, skoro członkowie – egzaminatorzy komisji kwalifikacyjnych, powoływani nie przez Przedsiębiorcę, lecz przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, wykonują czynności z zakresu administracji publicznej.

Zdaniem Przedsiębiorcy, przyjęć tu wypada stanowisko, wedle którego wynagrodzenie wypłacane członkom komisji egzaminacyjnych powołanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki – tak, jak nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, tak i nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Odwołując się do obowiązującej w tym zakresie zasady legalizmu, przyjąć wypada, iż obowiązek w zakresie ubezpieczeń zdrowotnych powstaje wyłącznie w sytuacji istnienia jednego z tytułów sprecyzowanych przez ustawodawcę. Tymczasem w żadnym akcie prawnym nie wskazano takiego tytułu. Ustawodawca nie sprecyzował takiej powinności nawet w odniesieniu do przypadku, kiedy członkowie komisji kwalifikacyjnych pobierają wynagrodzenie. Powyższe wiedzie do wniosku, że sprzeczne z zasadą legalizmu byłoby odprowadzanie składek zdrowotnych z tytułu czynności wykonywanych przez członków komisji kwalifikacyjnych, a więc z tytułu wykonywania przez nich administracyjnej działalności w postaci egzaminów kwalifikacyjnych.

Przedsiębiorca podkreśla, że czynności wykonywane przez członków komisji kwalifikacyjnych działających przy stowarzyszeniach, jako organów powoływanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, nie noszą charakteru umów o dzieło, umów zlecenia czy umów o pracę. Nie zobowiązują one bowiem członków komisji kwalifikacyjnych do wykonania określonego rezultatu. W przedmiotowej sprawie członkowie komisji kwalifikacyjnych zajmują się jedynie przeprowadzaniem egzaminów i wystawianiem świadectw kwalifikacyjnych. W innym zakresie nie są angażowani przez Stowarzyszenie W orzecznictwie sądowym podkreślono, że zdanie egzaminu przeprowadzanego przez członków komisji kwalifikacyjnych to zdarzenie niezależne od ich działań, nie sposób więc uznać, jakoby czynności wykonywane przez członków komisji kwalifikacyjnych mogłyby w ogóle stanowić wykonanie jakiegokolwiek umowy zobowiązującej do określonego rezultatu.

Geneza obecnie obowiązującego modelu działania członków komisji kwalifikacyjnych upatrywać należy w specyficznym dla polskiego systemu prawnego ukształtowaniu sposobu zdobywania uprawnień przez osoby zajmujące się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji elektrycznych. Otóż osoby te bezwzględnie obowiązane są posiadać kwalifikacje potwierdzone świadectwem wydanym przez komisje kwalifikacyjne. Bez takiego świadectwa nie wolno wykonywać czynności związanych z obsługą sieci elektroenergetycznych. Komisje te i ich członków powołuje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 54 ust. 3 pkt 1 Prawa energetycznego). Ustawodawca umiejscowił komisje kwalifikacyjne przy stowarzyszeniach propagujących wiedzę z zakresu energetyki. Wysokość opłat za egzaminy nie podlega prawom rynku, lecz jest ustalana w stosownym rozporządzeniu ministerialnym. W tym sensie więc działalność członków komisji kwalifikacyjnych przypomina działalność osób zasiadających w komisjach przeprowadzających wybory powszechne lub osób zasiadających w komisjach przeprowadzających egzaminy kompetencyjne bądź maturalne. Takie specyficzne ukształtowanie procesu nabywania ww. uprawnień oraz wynikający stąd ład organizacji komisji kwalifikacyjnych wiodą do przekonania, że od czynności czy wynagrodzenia członka komisji powołanej w trybie administracyjnym nie powinno

się odprowadzać składek zdrowotnych. Interpretacja indywidualna wiąże jednak wyłącznie w sprawie rozpoznawanej w konkretnym przypadku. Stąd też w ocenie Przedsiębiorcy skierowanie wystąpienia o interpretację indywidualną jest zasadne.

We własnym stanowisku w sprawie Przedsiębiorca wskazał, że uważa, iż podobnie jak w przypadku przepisów podatkowych i ubezpieczeniowych, zinterpretować należy kwestię obowiązku odprowadzania składek zdrowotnych, tj. przyjęć należy, iż Przedsiębiorca nie ma obowiązku odprowadzania obowiązkowych składek zdrowotnych z tytułu wykonywania czynności przez członków komisji kwalifikacyjnych, działających jedynie na podstawie umocowania wynikającego z aktu powołania Prezesa URE. Obowiązek odprowadzania składek zdrowotnych powstaje bowiem tylko wtedy, gdy występuje jeden z tytułów wymienionych w akcie rangi ustawowej. Natomiast w innych wypadkach, jeśli taki tytuł nie występuje, to nawet gdy danej osobie wypłacane jest wynagrodzenie, nie ma podstaw, aby objąć ją składką zdrowotną i odprowadzić taką składkę. Istotne w tej sferze jest, że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie wymienia jako tytułu do odprowadzania składek zdrowotnych posiadania statusu członka komisji egzaminacyjnej powołanego przez Prezesa URE do przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych we wskazanym zakresie. Dlatego Przedsiębiorca stoi na stanowisku, że wypłacane członkom komisji kwalifikacyjnych wynagrodzenie nie powinno podlegać oskładkowaniu, zaś członkowie komisji nie podlegają zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Prezes NFZ, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109 a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Analizując niniejszą sprawę, należy przytoczyć przepisy stanowiące o objęciu ubezpieczeniami społecznymi i ubezpieczeniem zdrowotnym. W art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2021 poz. 423, z późn. zm.) wskazane zostały tytuły, na podstawie których osoby fizyczne obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Z kolei w art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach wskazane zostały osoby, które podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, o ile spełniają warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi.

W omawianej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym osób wskazanych przez Przedsiębiorcę, tj. członków komisji kwalifikacyjnych, ustanowionych aktem powołania wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którzy przeprowadzają jako egzaminatorzy czynności egzaminacyjne i nie są w stowarzyszeniu zatrudnieni na jakąkolwiek umowę. Wskazany powyżej art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach nie przewiduje bowiem możliwości objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób w tym przepisie nie wymienionych. Członkowie komisji kwalifikacyjnych zostają powołani na podstawie art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2021 poz. 716, z późn. zm.), przy czym „powołanie” jest czynnością administracyjną. Członków komisji egzaminacyjnych nie łączy również z Przedsiębiorcą żadna umowa stanowiąca podstawę do objęcia tym ubezpieczeniem, a więc np. umowa o pracę, umowa zlecenie czy umowa o świadczenie usług.

Jeżeli zatem wskazane przez Przedsiębiorcę osoby - członkowie komisji kwalifikacyjnych, ustanowionych aktem powołania wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którzy przeprowadzają jako egzaminatorzy czynności egzaminacyjne i nie są w stowarzyszeniu zatrudnieni na jakąkolwiek umowę, nie są osobami spełniającymi warunki do objęcia ich ubezpieczeniami społecznymi, tym samym zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach nie mogą zostać objęte ubezpieczeniem zdrowotnym.

Dlatego też, należy uznać za prawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy przedstawione we wniosku z dnia 28 kwietnia 2021 r. w zakresie braku podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członków komisji kwalifikacyjnych, ustanowionych aktem powołania wydanym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którzy przeprowadzają jako egzaminatorzy czynności egzaminacyjne i nie są w stowarzyszeniu zatrudnieni na jakkolwiek umowę.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało postanowić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735), zwanej dalej „KPA” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy; albo
- 2) na podstawie art. 127a KPA, w zw. z art. 127 § 3 KPA, prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna; albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2325 z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.

Decyzje otrzymują:

- 1) Stowarzyszenie
- 2) A/a.